

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

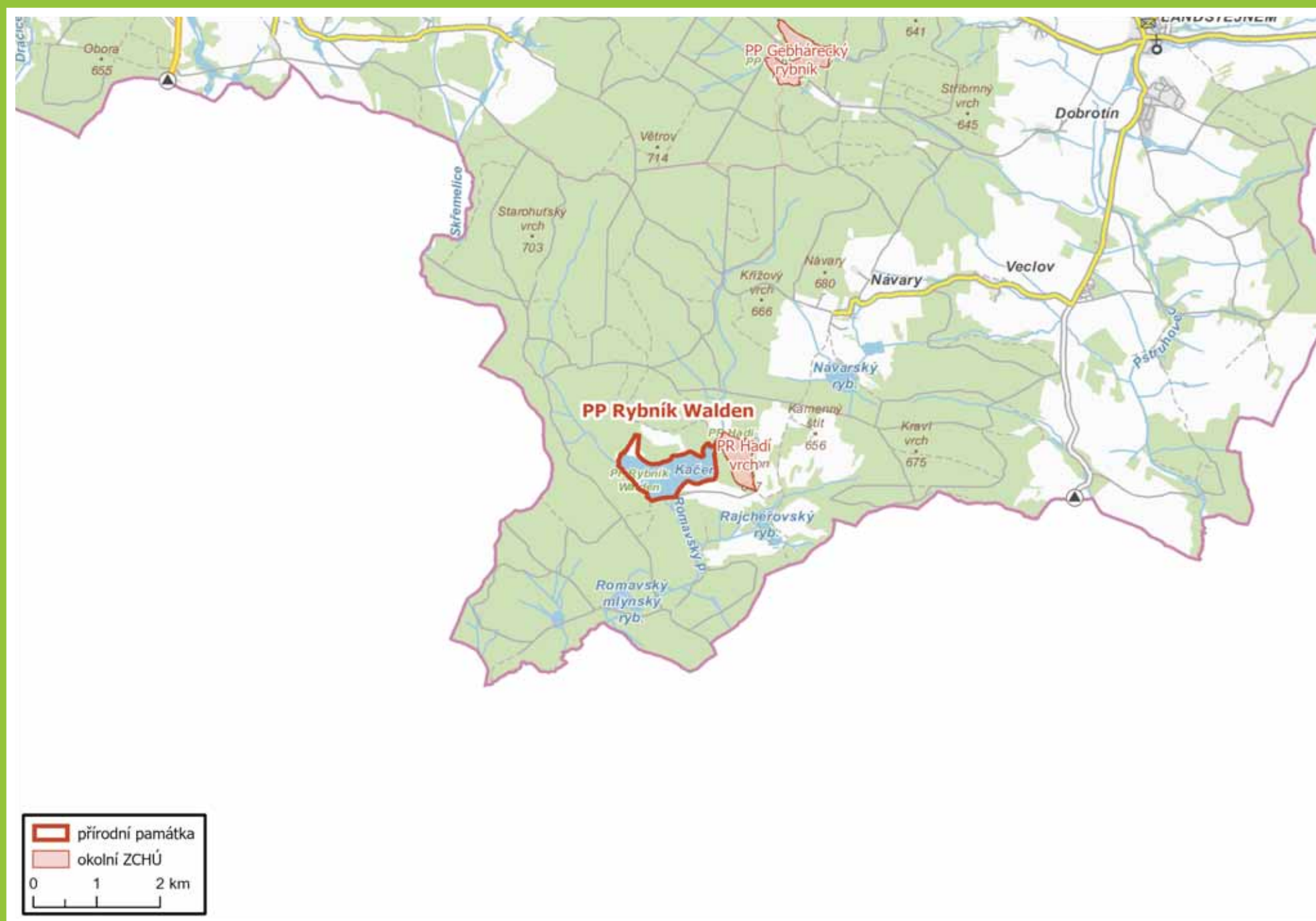
Ministerstvo životního prostředí

Přírodní památka

RYBNÍK WALDEN

Evropsky významná lokalita

MAPA OKOLÍ

ORTOFOTO

LETECKÝ SNÍMEK

Rybník Walden byl v roce 2009 zařazen mezi evropsky významné lokality (EVL) vzhledem k hodnotnému společenstvu obnaženého rybníčního dna, které zahrnuje i prosperující populaci evropsky významného druhu **puchýřky útlé** (*Coleanthus subtilis*). Národní ochranu lokality zajišťuje přírodní památka stejného názvu i rozlohy jako původní EVL. Památka byla vyhlášena v roce 2022 a chrání všechny rostliny a živočichy, kteří jsou svým výskytem vázání na mírně hospodářsky využívané vodní nádrže s menším obsahem živin. Chráněné území o rozloze 35 ha se nachází v novobystřickém bioregionu, ve fytogeografickém okrese Českomoravská vrchovina, v nadmořské výšce cca 610 m n. m.

puchýřka útlá

V sezónách, kdy probíhá tzv. letnění a rybník zůstane bez vody, se rybníční dno stává jedinečným stanovištěm pro rozvoj vegetace obnažených den. Téměř na celé ploše obnaženého dna vyrazí početná populace zmiňované **puchýřky**. Jedná se o drobnou travičku s velmi krátkým vývojovým cyklem. Během pouhých pár týdnů (5–7) dokáže vyklíčit, vyrůst, vykvést i vyprodukovat snadno šířitelná semena, která si uchovávají klíčivost po dlouhou řadu let. Společně s puchýřkou dno porůstá mnoho dalších typických druhů jako **blatěnka vodní** (*Limosella aquatica*), **kalužník šruchový** (*Pepelis portula*), **sítina cibulkatá** (*Juncus bulbosus*), **úpor peprný** (*Elatine hydropiper*), **hvězdoš jarní** (*Callitriche palustris*) nebo **bahnička vejčitá** (*Eleocharis palustris*). Aby popsané společenstvo na rybníce prosperovalo, je potřeba jednou za několik let rybník během vegetační sezóny ponechat bez vody nebo alespoň snížit vodní hladinu.

V mokřadní vegetaci po obvodu rybníka dominují **rákos obecný** (*Phragmites australis*) a vysoké ostřice jako **ostřice zobánkatá** (*Carex rostrata*) a **ostřice měchýřkatá** (*Carex vesicaria*). Ze zvláště chráněných druhů zde roste **vrbina kytkokvětá** (*Lysimachia thyrsiflora*) s přímou lodyhou a vstřícnými listy. Když v jarním období kvete, z paždí listů vyrůstají nápadně žluté květy, které vypadají jako malé kytice květů, odtud druhový název rostliny. V pobřežní vegetaci je hojně zastoupena **mochna bahenní** (*Comarum palustre*) s podmanivými tmavě nachovými květy. V ostřicovém litorálu na jihozápadním okraji rybníka prospívá početná populace vodní rostliny jménem **bublinatka jižní** (*Utricularia australis*). Tyto vodní masožravky mají na listech lapací měchýřky o průměru 2–3 mm, kterými nasávají vodu s drobnou kořistí. Obsažené trávicí

vrbina kytkokvětá

enzymy pak úlovek rozloží. Na začátku léta bublinatka kvete nápadnými žlutými květy na dlouhých stopkách nad vodou.

Nad hladinou rybníka létají rychlé a obratné vážky. Z významnějších druhů byla zastihena velká žlutočerně pruhovaná vážka – **páskovec kroužkovaný** (*Cordulegaster boltonii*) nebo modře zbarvené **šidélko rudoočko** (*Erythromma najas*) s nápadně červenými očima. Také co se týče motýlů, kolem rybníka poletuje několik zajímavých druhů včetně pohledného černo-oranžového **perleťovce dvanáctitečného** (*Boloria se-*

mochna bahenní

bublinatka jižní

páskovec kroužkovaný

perleťovec dvanáctitečný

lene) nebo **hnědáška jitrocelového** (*Melitaea thalia*) s oranžovým vzorkem na hnědých křídlech. Potkat je můžete na rašelinné louce, která přiléhá k severozápadnímu břehu rybníka.

Ichtyologický průzkum v roce 2019 zaznamenal jen sedm druhů ryb. **Kapr obecný** (*Cyprinus caprio*) a **štika obecná** (*Esox lucius*) pocházejí z násady. Dále zde žije původní **plotice obecná** (*Rutilus rutilus*), **perlín ostrobřichý** (*Scardinius erythrophthalmus*), **okoun říční** (*Perca fluviatilis*) a dva nepůvodní druhy – **karas stříbrný** (*Carassius auratus gibelio*) a **slunečnice pestrá** (*Lepomis gibbosus*). Karas se velice úspěšně šíří z východu, možná vzhledem ke své unikátní strategii. Populace, která se u nás vyskytuje, sestává pouze ze samic a umí se množit bez oplození jiker. Jikrák stačí přítomnost mlíčí jakéhokoliv jiné kaprovité ryby, aby se začaly vyvíjet. Přitom nevznikají kříženci a zárodek se vyvíjí jen aktivací samicí jikry karase. Když se někam dostane jediná ryba, dokáže vyprodukovat celou novou populaci. **Slunečnice** pochází ze Severní Ameriky, jedná se o malou rybu s vysokým tělem a pestrým zbarvením. Živí se drobnou potravou a může drancovat trdlíště jiných ryb, na kterých požírá jikry. O vlastní potěr se stará samec, a to velmi pečlivě. Když mu některý z potomků uplave, odchytí ho do tlamy a vrátí zpět ho hlídaného hejna malých rybek.

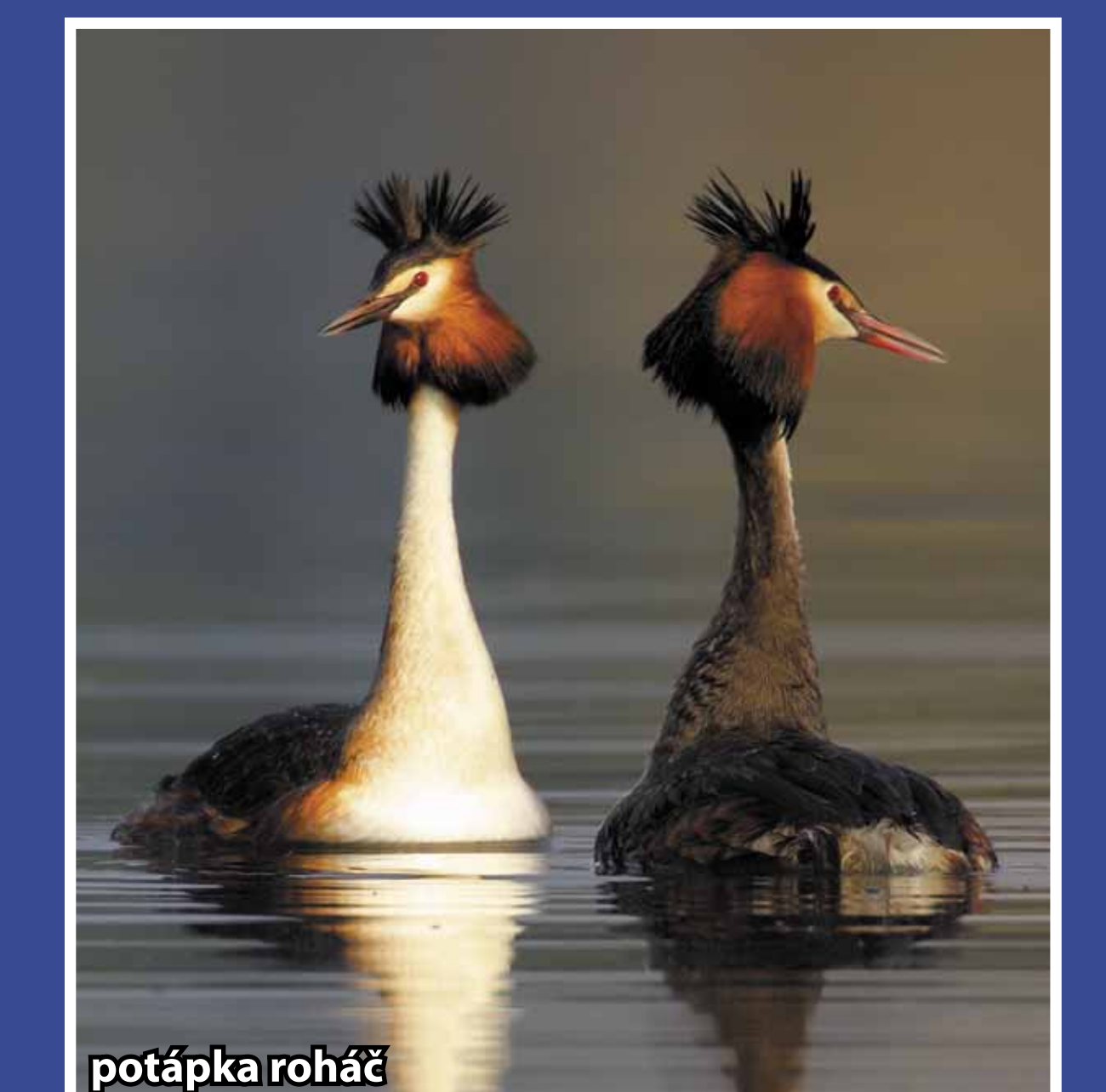
Poměrně bohatá je zdejší fauna obojživelníků, v rybníku se rozmnožuje celkem sedm druhů. Z ocasatých obojživelníků byl doložen **čolek obecný** (*Triturus vulgaris*). Páření v jarním období probíhá ve vodě, po zbytek roku žijí čolci na souši. Žijí velice skrytě ve vlhkém prostředí a aktivují jen v noci, kdy loví mhy a červy. Zimu tráví v nepromrzajících děrách hluboko v zemi. Z žab se zde daří populaci „zelených skokanů“, zastou-

pený je **skokan zelený** (*Rana kl. esculenta*) a **skokan krátkonožý** (*Rana lessonae*). Jedná se o všeobecně známé zelené žáby, které se celoročně pohybují ve vodním prostředí. Ozývají se klasickým kvákáním, které zesilují pomocí párových zvukových měchýřků po stranách hlavy. Lokality obývají také „hnědí skokani“ **skokan štihlý** (*Rana dalmatina*) a **skokan hnědý** (*Rana temporaria*). Vodní prostředí vyhledávají jen v době rozmnožování, během roku žijí na vlhkých biotopech i ve značné vzdálenosti od rybníka. Během páření využívá rybník též **ropucha obecná** (*Bufo bufo*), bachratá žába s bradavčitou kůží a fazolovitými jedovými žlázami za očima. Spektrum doplňuje **rosnička zelená** (*Hyla arborea*) s kulatými přísavkami na prstech, která se zdržuje na stéblech vegetace.

Zdejší nejzajímavějším ptákem je **chřástal vodní** (*Rallus aquaticus*) s dlouhým červeným zobákem, který dorůstá velikosti menší koroptve. Tento typický mokřadní druh žije velmi skrytě v rákosinách a jeho přítomnost prozradí většinou jen zvukové projevy. Na hladině si možná všimnete **potápky roháče** (*Podiceps cristatus*). Střídavě pluje po hladině nebo se bleskurychle potápí, aby se vynořila někde úplně jinde. Za potravou sem vzácně zaletí i plachý **čáp černý** (*Ciconia nigra*). Opravdovou vzácnost představuje **orel křiklavý** (*Clanga pomarina*). Patří k menším druhům orlů, dorůstá jen o něco větší velikosti než káně. Zdejší lokalita tvoří součást jeho loviště.

chřástal vodní

potápka roháč

Fotografie:

Martin Černý: páskovec kroužkovaný / Alexandra Čurnová: bublinatka jižní, mochna bahenní, vrbina kytkokvětá / Ivan Dudáček, ptaci.net: chřástal vodní / Zdeněk Hanč, fotohanc.com: perleťovec dvanáctitečný / Kateřina Jemelková: puchýřka útlá / Martin Mecnarowski, photomecan.eu: potápka roháč

Autor textu:

Mapové podklady:

EIA SERVIS s. r. o., U Malše 20, České Budějovice
mapa okolí: podkladová mapa 1:100 000, © CEDA Maps a. s.; územně analytické podklady JČK, © Jihočeský kraj
ortofoto: ortofoto ČR 2021, © ČÚZK; územně analytické podklady JČK, © Jihočeský kraj
letecký snímek: archiv JČK, © Jihočeský kraj

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Jihočeský kraj

